

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

2. Musica etiam brutas animantes delectat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Flebilibus numeris, veluti canentia durâ
 Trajectus pennâ tempora cantat olor.
 Protinus in medias ornatus defilit undas,
 Spargitur impulsâ cœrula puppis aquâ
 Inde (fide majus) tergo delphina recurvo
 Se, memorant, oneri supposuisse novo.
 Ille sedet, citharâque tenet, pretiûmque vehendi
 Cantat, & æquoreas carmine mulcet aquas.

Ethica.

I. (a) Protrahatur, hîc exclamat Valerius Max. lib. 9. c. 4. in medium avaritia, latentium indagatrix lucrorum, manifesta prædæ avidissima vorago, nec habendi fructu felix, & cupiditate quærendi miserrima. Et nemo tam firmum habuit præsidium, quod avaritia non infregerit, atque debilitaverit. In nullum avarus bonus est, in se pessimus. Hinc Corinthii isti necem Arioni machinati, sibi intulerunt; illum in pelagus, se in nefariæ machinationis supplicium conjecerunt. Plus enim sibi ipsis nocent, qui in alios fraudem struunt; quia magis hos conscientia cruciat, quàm illos damnum. *Index* expectatur, ait S. Basilius hom. 21. & avarus cogitat, ne in jus trahatur; ne orphanus suas lacrimas in foro palàm faciat. Nocte consultat, quomodo manè sibi quosdam advocatos præparet, quomodo in judicio mentiendo, destitutum opprimat. Eius animum hæ curæ continuò mordaces absumunt. Canis latrat, avarus putat furem esse. Mus fortè perstrepat, & avari cor palpitat. Filios jam grandes ut insidiatores aspicit, & successores relinquere suarum opum timet. Documentum huius rei dedere nautæ, qui feliciùs appulissent, si innocentius navigassent. Evasit è fluctibus Arion, & merisi sunt, qui mergere voluerunt. Sic perfidia sibi consulit. Vide emblemata Alciati 89.

II. (b) Sed de impio pecuniæ quærendæ studio dicendi non una fabula argumentum suppeditat. De laude Musicæ pluribus paulò supra egimus in Orpæo. Hîc tantùm addimus, quod Martianus Capella scribit lib. 9. de Musica; ubi ostendit, quanta sit vis Musicæ in exhilarandis, sedandis, & cicurandis nõ tantùm hominibus efferis & ebriis, sed & bestiis. Inter alia hæc habet. Cervi fistulis capiuntur: pisces in stagno Alexandria, crepitu detinentur: cygnos hyperboreos citharæ cantus adducit: elephantos Indicos Organica permulso detineri voce compertum: fistulis aves allici comprobatur: fides

(a) Avaritia tormentum. (b) Musica oblectat animantes ratione carentes.

fides delphinis amicitiam hominum persuadere, imò cantibus allici, dirumpique serpentes. Febrem curabant vulneraque veteres cantione: Aesclepiades tuba surdissimis medebatur; ad affectiones animi tibias Theophrastus adhibebat: ischiada quis nescit expelli auloedi suavitate? Xenocrates organicis modulis lymphaticos liberabat: Thaletem Cretensem citharæ dulcedine compertum est morbos ac pestilentiam fugasse: Hierophilus ægrorum venas rhythmorum collatione pensabat. Hæc ille. Quibus addo: Camelus modulatione plurimum capitur: itaque si fessus longo itinere subsistat, ductor non flagris aut verberibus ad progrediendum eum stimulat, sed sonitu, cantuque demulcet. Majol. coll. 7. Equos ad pugnam incitari tubis, quis nescit? Tunc enim, quod Jobus asserit c. 39. *Contemnit pavorem, nec cedit gladio, super ipsum sonabit pharetra, vibrabit hasta & clypeus. Vbi audierit buccinam, dicit: Vah!* Quid, quod apiculæ quoque pulsu gaudeant, atque tinnitu æris convocentur. De delphino speciatim Plinius: delphinus ait, non homini tantum amicum animal, verum & musicæ arti; mulcetur Symphoniæ cantu, & præcipue hydraulæ sono. Gothicarum rerum scriptores narrant, regionem illam ursis abundare, qui sæpè in pastores impetum faciant, eosque devorent; ejus tam gravis periculi effugiendi causâ solere eos secum assidue tibias circumferre, quas inflant, simul atque ab urso aliquo peti se vident. Feram autem cantu illo captam subsistere, ac ubi se aliquantisper oblectavit, aliò se ad pastum quærendum convertere. Mirius his etiam est, quod Polyhistor c. 11. narrat, in Halesia regione, fontem alias quietum & tranquillum cum siletur; sin' insonent tibiæ, exultandum ad cantum elevari, & quasi miretur suavitatem vocis, ultra marginem intumescere.

III. (c) *Φιλανθρωπία* delphini meretur, ut, quoniam locus hic monet, pluribus illustretur. Veteres delphino vesci, ait Pierius lib. 27. c. 2. scelus putabant: quod quædam illi sint humano cum genere commercia; unde *Arion delphino insidens*, emblema ac Symbolum est humanitatis. Plinius de eo: hominum, inquit, atque inprimis puerorum amans bellua est. Ideoque crocodilorum hostis infestissimus, propterea quod crocodilus humano semper generi insidiatur: atque ita ipsa naturæ repugnantia inimicitias generat. Idem refert lib. 9. c. 8. sub Augusto puerum ex Bajano Puteolos ad ludum litterarium deferri à Delphino solitum, ad *Simonis* vocem (nam quia delphines simo sunt rostro, gaudent simones appellari) repente se vectorem stitisse, pane ex mani-

T t 3

bus

(c) *Amor delphinis erga hominem.*